

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การตัดสินใจด้านการจัดการเทคโนโลยีการติดต่อแบบนอน-ลิเนียร์ ขององค์กรผู้ผลิตรายการโทรทัศน์นี้ ได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยส่งแบบสอบถามเพื่อสำรวจสภาพการณ์ทั่วไปขององค์กรผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ สำหรับใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดกลุ่มประชากรและคัดเลือกตัวอย่าง และสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต่อไป โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัย ได้เลือกที่จะศึกษาจากองค์กรผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ที่ใช้เทคโนโลยีการติดต่อแบบนอน-ลิเนียร์ และมีเครื่องมือติดต่อแบบนอน-ลิเนียร์ เป็นของตนเองในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 41 องค์กร

สำหรับแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยแหล่งข้อมูลที่เป็นตัวบุคคล และเอกสารต่างๆ ดังนี้

1. บุคคล เป็นการเก็บข้อมูลโดยวิธีตอบแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้มีส่วนหรือมีอำนาจตัดสินใจในการลงทุน และผู้ปฏิบัติงานติดต่อ จากองค์กรผู้ผลิตรายการโทรทัศน์
2. เอกสาร ได้แก่ หนังสือ บทความ งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับหลักการและเทคนิคการติดต่อ ซึ่งค้นคว้าจากห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบริษัทตัวแทนจำหน่ายระบบติดต่อ

วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรทั้ง 41 องค์กร เพื่อทำการสำรวจเบื้องต้นในเรื่องการใช้เครื่องมือตัดต่อวิดีโอ และการคาดหมายการใช้เครื่องมือ (ภาคผนวก ก) เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มองค์กรที่จะศึกษา

2. ทำการจัดกลุ่มองค์กรที่ได้จากการตอบแบบสอบถามกลับมา โดยแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มตามลักษณะธุรกิจ คือ

2.1 สถานีโทรทัศน์ (TV Station)

2.2 ผู้รับผลิตรายการโทรทัศน์ (Production house)

2.3 บริษัทผู้ให้บริการด้านโฆษณา (Lab)

3. กัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาศึกษาด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive) จากองค์กรที่ได้จัดกลุ่มไว้แล้วทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้ความแตกต่างของลักษณะงานที่ผลิต หรือความชำนาญในการผลิตงาน รวมทั้งขนาดองค์กร เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก ได้กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา คือ

1. สถานีโทรทัศน์ ได้แก่

1.1 สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (ช่อง 5) เป็นองค์กรของรัฐที่ดำเนินกิจการโดยทหาร

1.2 องค์กรสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.) เป็นองค์กรของรัฐที่ดำเนินกิจการในรูปของรัฐวิสาหกิจ

1.3 บริษัทสยามวิสวกรรมธุรกิจ จำกัด หรือ ไอทีวี (iTV) เป็นสถานีโทรทัศน์แห่งใหม่ที่ดำเนินกิจการโดยเอกชน ซึ่งได้รับสัมปทานคลื่นวิทยุโทรทัศน์ในย่านความถี่เอชเอฟ

1.4 บริษัทเทเลวิชั่น โปรดักชั่น จำกัด (ไทยสกายทีวี) เป็นสถานีโทรทัศน์ที่ดำเนินกิจการโดยเอกชน ในรูปของเพย์ทีวี (pay TV) คือ มีการเก็บเงินค่าชมรายการต่างๆ ของสถานีจากผู้บอกรับเป็นสมาชิก

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (ช่อง 5) องค์กรสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.) และบริษัทสยามวิสวกรรมธุรกิจ จำกัด หรือ ไอทีวี เป็นสถานีโทรทัศน์ที่ดำเนินธุรกิจใน

รูปของฟรีทีวี คือ ไม่มีการเก็บเงินค่าชมรายการของสถานี แต่มีความแตกต่างกันในลักษณะโครงสร้างขององค์กรดังกล่าว

2. กลุ่มบริษัทผู้รับผลิตรายการโทรทัศน์ ได้แก่

2.1 บริษัทเบสไลน์ จำกัด เป็นองค์กรขนาดกลางที่รับผลิตรายการโทรทัศน์หลากหลายประเภท เช่น รายการวาไรตี้โชว์ สารคดี งานพิธีเซนต์เซนต์ มิวสิควิดีโอ โดยมีรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศประจำเป็นของตนเองบางรายการด้วย

2.2 บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด เป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่รับผลิตรายการโทรทัศน์หลากหลายประเภท เช่น รายการวาไรตี้โชว์ ละคร คอนเสิร์ต สารคดี งานพิธีเซนต์เซนต์ มิวสิควิดีโอ โดยมีรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศเป็นของตนเองบางรายการด้วย

2.3 บริษัทหับ โห้ หิ้น จำกัด เป็นองค์กรขนาดเล็กที่รับงานเฉพาะด้าน คือ ผลิตเฉพาะภาพยนตร์โฆษณา

2.4 บริษัทมีเดียสตูดิโอ จำกัด เป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่รับผลิตรายการโทรทัศน์ เช่น รายการวาไรตี้โชว์ เกมโชว์ ละคร สารคดี งานพิธีเซนต์เซนต์ โดยรับผลิตงานเหล่านี้ให้กับบริษัทมีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (เป็นอินเฮาส์ของมีเดีย ออฟ มีเดียส์) เท่านั้น

2.5 บริษัทมัลติ มีเดีย เมกเกอร์ส จำกัด เป็นองค์กรขนาดเล็กที่รับผลิตงานเฉพาะด้าน คือ ผลิตเฉพาะสารคดี

2.6 บริษัทอ็อปเปอร์คัท จำกัด เป็นองค์กรขนาดเล็กที่รับงานเฉพาะด้าน คือ ผลิตเฉพาะภาพยนตร์โฆษณา แต่มีโครงสร้างขององค์กรเป็นลักษณะของบริษัทลูกในบริษัทใหญ่ คือ เป็นบริษัทลูกของบริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด

2.7 บริษัทวิวไฟเตอร์ จำกัด เป็นองค์กรขนาดเล็กที่รับงานเฉพาะด้านคือ สารคดีขนาดสั้น แต่ก็ดำเนินธุรกิจให้บริการด้านห้องตัดต่อด้วย โดยรับงานที่มีความหลากหลาย เช่น ภาพยนตร์โฆษณาที่งบประมาณไม่มากนัก, งานพิธีเซนต์เซนต์ ละคร

3. กลุ่มบริษัทผู้ให้บริการด้านตัดต่อ ได้แก่

3.1 บริษัทไฟนัลคัท จำกัด เป็นองค์กรขนาดกลางที่รับงานตัดต่อเฉพาะด้าน คือ งานภาพยนตร์โฆษณา และให้บริการเฉพาะงานภาพยนตร์โฆษณาที่ผลิตโดยบริษัทสยามสตูดิโอ จำกัด เท่านั้น

3.2 บริษัทปฏิบัติ จำกัด เป็นองค์กรขนาดเล็กที่ให้บริการด้านตัดต่ออนิเมชันหลากหลายประเภท เช่น มิวสิควิดีโอ สารคดี งานพรีเซนเตชัน และภาพยนตร์โฆษณาซึ่งเป็นงานส่วนใหญ่ที่ให้บริการตัดต่อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร ทางไปรษณีย์ และให้ส่งกลับมาทางไปรษณีย์เช่นกัน ส่วนการติดตามผลแบบสอบถามที่ได้กลับมานั้น กระทำโดยการโทรศัพท์ตามผล และส่งโทรสารตาม หรือให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับมาทางโทรสาร หลังจากนั้นใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในองค์กรที่ถูกคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยผู้วิจัยโทรศัพท์นัดหมายเพื่อขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติล่วงหน้า ซึ่งผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลไม่สามารถให้ผู้วิจัยไปพบได้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบบันทึก (note taking) ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงต่างๆ เช่น บทความ วิทยานิพนธ์ หนังสือ
2. แบบสอบถาม (Questionnaire) (ภาคผนวก ก) ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ในการสำรวจเบื้องต้น
3. แบบสัมภาษณ์ (Interview Sheet) (ภาคผนวก ก) และเทปบันทึกเสียง ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนหรือมีอำนาจในการตัดสินใจในการลงทุน และผู้ปฏิบัติงานตัดต่อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ได้จำแนกออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ เพื่อมุ่งให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ คือ

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจรับเทคโนโลยีการติดต่อแบบนอน-ลิเนียร์
2. วิธีการจัดการการใช้เทคโนโลยีการติดต่อแบบนอน-ลิเนียร์ เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด

โดยมีกรอบการวิเคราะห์ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจรับเทคโนโลยีการติดต่อแบบนอน-ลิเนียร์ เป็นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจ โดยนำแนวคิดและแบบจำลองเกี่ยวกับลักษณะของนวัตกรรมทางเทคโนโลยี และแบบจำลองแสดงความต้องการเทคโนโลยี และการปรับองค์กรอันเนื่องมาจากเทคโนโลยี ภายใต้บริบททางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในมิติของภววิสัย และอัตวิสัย ในระดับมหภาคและจุลภาค ของ Gatiker มาประยุกต์เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ซึ่งมีแนวทางที่จะวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ คือ

1.1 ลักษณะขององค์กร โดยพิจารณาจากลักษณะการดำเนินงานขององค์กร และลักษณะงานที่องค์กรประกอบธุรกิจ ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

1.1.1 ลักษณะการดำเนินงานขององค์กร แบ่งได้เป็นการดำเนินงานที่อยู่ในรูปของราชการ การดำเนินงานในลักษณะของรัฐวิสาหกิจ และการดำเนินงานโดยเอกชน

1.1.2 ลักษณะงานที่องค์กรประกอบธุรกิจ จำแนกเป็นประเภทได้คือ สถานีโทรทัศน์ บริษัทผู้รับผลิตรายการโทรทัศน์ และบริษัทผู้ให้บริการด้านติดต่อ

1.2 ลักษณะของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีนอน-ลิเนียร์

1.3 การเปรียบเทียบทางสังคมและการยอมรับเทคโนโลยี ซึ่งพิจารณาจากองค์กรทั่วไป จากคู่แข่งกัน และจากองค์กรที่เป็นลูกค้าหรือมีความเกี่ยวเนื่องกัน

1.4 การรับรู้และทัศนคติที่มีต่อเทคโนโลยี

1.5 ทักษะและการฝึกหัดที่จำเป็นในการใช้เทคโนโลยี

1.6 ตลาดแรงงานภายในองค์กร ทางเลือกในการจัดการทรัพยากรบุคคล และระบบปฏิบัติที่จำเป็นในการใช้เทคโนโลยี

1.7 ความคุ้นเคยที่เกี่ยวกับระบบปฏิบัติที่องค์กรมีอยู่ ได้แก่ความคุ้นเคยในวิธีการทำงานที่สอดคล้องกับงานประเภทต่างๆ ที่องค์กรดำเนินกิจการทางการผลิต

ในการวิเคราะห์ลักษณะขององค์กร ลักษณะของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีนั้นเป็นการวิเคราะห์ที่ได้ข้อมูลจากแบบบันทึก แบบสอบถาม และประสบการณ์ของผู้วิจัย ส่วนการวิเคราะห์ทักษะและการฝึกหัดที่จำเป็นในการใช้เทคโนโลยี ตลาดแรงงานภายในองค์กร ทางเลือกในการจัดการทรัพยากรบุคคล และระบบปฏิบัติที่จำเป็นในการใช้เทคโนโลยี ใช้ข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ของผู้วิจัย และจากการสัมภาษณ์ นอกจากนี้คือ ความคุ้นเคยเกี่ยวกับระบบปฏิบัติที่องค์กรมีอยู่ การรับรู้และทัศนคติที่มีต่อเทคโนโลยี และการเปรียบเทียบทางสังคมและการยอมรับเทคโนโลยี เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

2. วิธีการจัดการการใช้เทคโนโลยีการติดต่อแบบนอน-ลิเนียร์ เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติขององค์กรผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์โดยนำ แนวคิดเรื่องการจัดการเทคโนโลยีในองค์กร และระบบและกระบวนการติดต่อวิถีโอบมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ในแนวทางต่อไปนี้ คือ

- 2.1 การจัดการด้านเครื่องมือ
- 2.2 การจัดการด้านระบบปฏิบัติ
- 2.3 การจัดการด้านบุคลากร

การนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอในรูปของการบรรยายเนื้อหา (description) ตาราง (table) และแผนภูมิภาพ (diagram) โดยแบ่งการนำเสนอเนื้อหาการวิเคราะห์ออกเป็น 2 บทตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจรับเทคโนโลยีการติดต่อแบบนอน-ลิเนียร์
2. วิธีการจัดการการใช้เทคโนโลยีการติดต่อแบบนอน-ลิเนียร์ เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด